

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane za rednimi prilogami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošilja:

vse leto 13 K ali gld. 6:60
pol leta 6 K ali gld. 3:30
četrt leta 3 K ali gld. 1:70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Narožnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasil in poslanice se računijo po petit-vistah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrsta. Večkrat po dogodi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soča« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1:60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Koronski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Zavožena klerikalna politika.

III.

Za vero gre! Za sveto vero! Za Kristusa! — Tako so kričali posvečeni politiki ob deželnozborskih volitvah! Volilci so jim šli po večini na limanice, tako da so bili izvoljeni farovski kandidati v takem številu, da so daleč preseglji kandidate napredne stranke, in vsled tega tvorijo večino na slovenski strani, vsled tega so prišli tudi v deželni odbor. V deželnem zboru in odboru pa ne gre ne za vero ne na Kristusa, marveč za naše narodne in gospodarske reči. Lahki so se takrat smejali, ko so obdelavali naši farovski politiki volilce z vero in Kristusom, vlada jim je šla na roke, dobro vedo, kako bo pomagano njej in Lahom, če pridejo v deželni zbor po večini klerikalni Slovenci. To se je zgodilo. Klerikalci so vriskali veselja, da so prišli na krmilo, ter se radi tega brezpogojno udali Lahom in vladi. Dosedanje njihovo »delovanje« v deželnem zboru in odboru nam to jasno podpričuje. Pajer je začel »čistiti« v deželni hiši ter preganjati slovensščino, vse delo v deželnem odboru je počasi pritegnil v laške roke, tako da se tam vrši edinole laška volja, za uradnike pa je začel klicati same Lahe. Klerikalci so molčali in gledali. Včasih je kdo kaj pogodrnjal, pa ostalo je le pri par besedah, laška volja se je vršila neovirano naprej. Kakor pa se vidi, nič o veri, nič o sveti veri, nič o Kristusu!

Narodno delo jim ni bilo mar pri volitvah, zato pa so tudi pustili »izvoljenci« vsako narodno delo na stran, udali so se, ne božji volji, ampak volji Lahov in vlade, kimali in sedeli, . . . vse delo so vzeli v roke Lahki, Slovencem so pustili baš toliko, da jim ni že preveč dolg čas, v ostalem je ostalo klerikalcem: dolce far niente! —

Že takoj spočetka smo bili napovedali dobo šestih suhih let. In ta leta so res suha. Taka suša je, da sta se končno »predramila« naša deželna odbornika ter se moško »odpovedala«. Prišlo je pač že tako daleč, da se je moralo končno vzbuditi v njih malo čuta, da sta res le štatista, da nista za drugo tu nego le za sklepčnost sej, da ju ima dr. Pajer naravnost za norca! Saj jih je bil potegnil prav imenitno že dr. Marani pri kosilu v Krminu, ko so pregledovali z namestnikom škodo, nastalo po toči. Rekel je proti Klančiču: Ali ni res, kako dobro se razumemo sedaj v deželnem odboru? Od tega še ni tako dolgo — le par mesecev po tem je prišlo s tem »dobrim razumevanjem« tako daleč, da se je končno uprizorilo nekoliko nedolžne komedije.

Ta komedija ne spremeni položaja v deželnem odboru prav nič. Če vstopita nazaj Berbuč in Klančič, ali pa če prideta v deželni odbor dr. Gregorčič in Jakonič, oziroma če vstopi ta slednji sam, ako ostane Klančič pri odpovedi — vseeno bo tudi zanaprej!

Slovenci ne veljamo nič v deželni hiši, in tega so krivi klerikalci, od in o le klerikalci!

Poprej je bilo pač marsikaj drugače, in namesto da bi šlo naprej, da bi bilo vedno boljše, je šlo nazaj, nazaj, tako da bo treba velikega dela, kadar se slovenski volilci spametujejo, ter ne izvolijo več farovških kandidatov! Ti farovski poslanci so zakopali veljavo slovenskega imena v deželni hiši, ti so zavozili v velikansko škodo goriških Slovencev, zavozili so tako, da so popolnoma pod potjo. — Iz krize bi bil mogoč dober izhod le ta, da bi se odpovedali vsi odborniki, da, govoriti se da tu — o odstopu cele deseterice!

Tako je vse zavoženo, da le resna velika akcija od strani goriških Slovencev more ustaviti pogubonosno politiko klerikalnih nezmožnežev in prodancev, ki so se kar na slepo zvezali z

Lahi in vlado ter se udali, da so le oni na površju, da le njim cvenklja po žepu — deželni denar!

DOPISI.

Iz Gorice. — Ravnokar je izšlo »Poročilo o stanju ljud. šolstva v okraju goriškem za l. 1904.—1905.« Brošura obsega 92 strani; tverino je uredil marljivi c. kr. okrajni šol. nadzornik g. Fr. Finšger. Prvi del obsega krajepisno in zgodovinsko sliko št. Mavra; na 55 straneh je opisal učitelj g. Ant. Kutin kaj zanimivo ta najlepši kraj naše goriške okolice. Opis je vsestranski; natančno je naslikana lega kraja, posamezni deli občine, gorovje in brdje, vodovje; opisane so podnebne in zdravstvene razmere, posebnosti glede zemeljske sestave, rastlinstva in živalstva, položaj tamošnjega kmetijstva in gospodarstva itd. Prezanimive so črtice o značaju in lastnostih domačinov, kakor tudi podatki o starih šegah in navadah, o narodni noši ter o praznih verah, vrazah in narodnih pripovedkah. — V zgodovinskem delu smo opazili med drugim zelo znamenit odstavek, naveden doslovno iz neke listine, sestavljene v Raveni l. 1001., kjer je jasno dokazano, da je bila Gorica slovenska. Prav zanimivi so tudi podatki o nekdanjih mogočnih grofih Neuhaus, ki so bili v št. Mavru.

Sploh zve človek iz tega spisa marsikaj zanimivega o naši najbližji okolici. Priporočamo ga v čitanje vsakemu rodoljubi, ki čuti z našim ljudstvom in ga zanima narodna zgodovina. Ta opis je izšel tudi v posebni brošurici in se dobiva pri g. Kutinu v št. Mavru iztis po 50 h. — Spis popolnjujejo štiri slike, ki bi pa morale biti boljše. — Želimo, da bi dobili take opise vseh važnejših krajev naše dežele, ker bi po tej poti najzanesljivejšo priložnost do zgodovine goriških Slovencev. Taka prizadevanja zaslužijo polno hvalo!

Drugi del poročila zavzema jako praktični spis g. naduč. Križmana o zdravljenju jeceljaveev. Gotovo je lepo in človekoljubno, da so se začeli zanimati poklicani faktorji za take nenormalno razvite siromake in jim sku-

šajo olajšati žalosten položaj. Ni dvoma, da pripomore tudi ta razprava, ki je menda prva te stroke v slov. jeziku, do uspešnejšega postopanja pri poučevanju jeceljaveev. — Iz obeh spisov pa razvidimo, da naše učiteljstvo vsestranski napreduje in da je sposobno sodelovati na vseh poljih znanosti in izobrazbe. Po tej poti dalje!

Poročilo obsega nadalje šolska oblastva, osebni stalež vsega učiteljstva v okraju in pregled šolske mladine. V vseh 85 šolskih občinah goriškega okraja je bilo 12.631 šolodolžnih otrok, namreč 6.362 dečkov in 6.229 deklic. Od teh jih je obiskovalo pouk 99,1%. Na vseh šolah je bilo 76 učiteljev, 51 učiteljic in 5 pomožnih učiteljev — duhovnikov, to je 132 uč. oseb. Na vsako učiteljsko osebo pride povprečno po 97 otrok!

Ker so taka šolska poročila zanimiva, pa tudi zelo koristna, posebno če prinašajo take spise in razprave kakor zgoraj omenjeno, bi bilo želeli, da bi se začeli tudi v Tolminu kaj gibati; v Sežani pa naj v tem oziru bolj posnemajo Gorico!

Iz Dornberga. — Kakor je slav. občinstvu že znano, priredi društvo »Naprej« v Dornbergu veliko narodno igro »Des. brat«. Kdor se je udeležil predlaskim te velike igre, si želi gotovo videti še enkrat to lepo delo. Ta je gotovo vedel, kolik in kakšen užitek ima ta igra za vsakogar. Resnosti, humorja, žalosti in veselja je tu na razpolago vsakomur. Zraven tega se zagotovi tudi slav. občinstvu ugleden red in pa posebno priljubljen prostor na vrtu g. Karla Kerševanija. Za smeh in posebno zabavo pri igri poskrbi znani »Krvavelj« — g. A. Verovšek iz Ljubljane, katerega že občinstvo dobro pozna. Za izvrstno postrežbo preskrbe dornberški krčmarji z dobro kapljico in raznovrstnim pivom.

Pri plesu in med veselico bosta svirali sokolska godba iz Prvačine in vojaška godba iz Gorice. Da bo imelo občinstvo boljši odhod, naprosilo se je poseben vlak, katerega vozni red objavimo pravočasno.

Da bo ob ugodnem vremenu v Dornbergu 3. septembra 1905. res zanimiv praznik za bližnje in daljne sosedje, zagotavlja odbor.

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»To ti rečem: če je moja neznanca tako ljubezniva kakor lepa, ostanem za prvič šest tednov v Rimu. Rim obožujem in imam od nekdanj močen ukus za starine.«

»Samo še jedno srečanje, kakor danes, in se doživim, da te vidim člana akademije lepih umetnosti in starinoslovja.«

Gotovo se je nahajal Albert na najboljši poti, premišljevali svoje upravičene zahteve na stolicu v akademiji, ko se jima naznanil, da je miza pogrujena. Ker pa ljubezen Albertu nikakor ni vzela slasti do ječi, je hitel spremiti tovariša k mizi in preložiti premišljevanje za po kosilu.

Po jedi napovejo grofa Monte Cristo. Že dva dni ga prijatelja nista videla. Opravek ga je po pripovedi mojstra Pastrinija poklical v Civita-Vecchia. Predvčerajšnjim so se odpeljali na pred jedno uro vrnil. Bil je izvanredno ljubeznjiv. Bodi si, da se je prevladoval, ali pa se ni nihče dotaknil kričečih strun, ki so se že večkrat glasile v njegovem občevanju, — bil je skoraj kakor drugi ljudje. Ta mož je bil Francu prava uganjka. Grof ni mogel dvomiti, da ga je mladi popotnik spoznal, in vendar ni pri drugem sestanku kazala nobena beseda, nobena poteza v obrazu, da bi se spominjal, da ga je že kedaj videl. Če tudi je Franc imel mnogo volje, spomniti ga na njun prejšnji sestanek, ga je vendar zadrževal strah, biti neprijeten človeku, ki je njega in njegovega prijatelja obsul z raznovrstnimi uslugami. Zatajeval se je torej njemu nasprot' še dalje.

Ker je grof zvedel, da sta se prijatelja zaman mučila za ložo v gledišču Argentina, je prišel, da jim donese ključ od

svoje; to vsaj je bila pretveza njegovega obiska. Franc in Albert sta se malo izgovarjala, ga nista hotela oropati njegovega prostora in kar si takega pri enakih prilikah še pove; toda grof jima je odgovoril, da bode stala njegova loža v gledišču Argentina, če je ona dva ne rabita, prazna, ker hoče sam posetiti ta večer gledišče Valle.

To zatrdilo je pripravilo mladeniča, da sta privolila. Franc se je polagoma privadil grofove blede, ki ga je spočetkom tako presenetila; ni si mogel pomagati, priznati je moral lepoto te resne antikne glave, koje jedina napaka (ali morda ravno največji krasi) je bila prav ta bledest. Navdušen pristaš Byronov Franc ni mogel te postave videti, da, niti misliti nanjo, da si ne bi sanjal tega temnega obraza na ramenih Manfreda ali pod klobukom Larovina. Imel je na čelu gubo, ki je označevala vedno prisotno britko misel; imel je tiste žareče oči, ki bero na skrajnem dnu duše; imel je tisto ponosno, zasmehujočo ustnico, ki daje besedam, ki lete preko nje, tak poseben značaj in učinja, da se iste utisnejo onemu, ki jih posluša, globoko v srce.

Grof ni bil več mlad, najmanj štirideset let star, in vendar ni nihče mogel dvomiti, da mu je mogoče skusiti se v vsakem oziru z najmlajšimi ljudmi. V resnici se je zdelo, kakor da ima grof po kaki oddaljeni podobnosti s fanatičnimi heroji angleškega pesnika isti dar čarovitosti.

Albert je očitno priznal svojo in Francovo srečo, da je naletel na takega moža. Franc je bil treznejši, vendar je čutil vpliv, kakor ga vsak izvanredni mož izvaja na svojo okolico. Misli je na večkrat že omenjeni načrt grofa, da potuje v Paris, in ni dvomil, da bo ondi s svojimi ekscentričnim značajem, svojim karakterističnim obrazom in kolosalnim premoženjem igral veliko ulogo. Vendar si je želel biti iz Parisa odsoten, ko bi grof prišel tja.

Večer je minil, kakor vsi večeri v glediščih v Italiji, ne med slušanjem pevcev, nego s klepetanjem in obiski. Grofica G... je hotela obrniti govorico zopet na grofa, vendar jo je Franc zagotovil, da ji ima povedati nekaj dosti novejšega in jo je seznanil brez ozira na dozdevni odpor prijateljev z največjim dogodkom, ki je tako zavzemal oba mladeniča tri dni sem.

Ker podobni ljubezenski dogodki o Italiji niso redki, ni kazala grofica nikake nevernosti, ampak je Albertu želela sreče za začetek ljubezenske spletke, ki se obetala tako lep konec. Razdružili so se z oblubo, da se snidejo na plesu vojvode Bracciano, na katerega je bil povabljen cel Rim. Dama z vjoličnim šopkom je držala besedo in ni dala v prihodnjih dveh dneh nikakega življenskega znaka.

Slednjič je prišel terek, zadnji in najživabnejši dan karnevala. V terek se odpro gledišča ob desetih zjutraj, kajti od osmih zvečer dalje začne postni čas. Vse, kar se iz pomankanja časa, denarja ali nagnenja ni udeležilo karnevala, se pomeša vsaj v terek v gnečo, se da zapeljati od bakanala in pripomore h hrupu in šumu. Od dveh do petih se pridružita sprevedu Franc in Albert in mečeta na naproti prihajajoče vozove in pešce, ki se silijo skozi konje in kolesa, polne pesti konfettijev. Italijani so v tem oziru najzvrstnejši narod. Prazniki so zanje res prazniki. Avtor, ki je šest let živel v Italiji, se ne spominja, da bi kdaj videl motiti kak praznik s prepriom ali pretepom.

Albert se je postavil v svojem bojazzo-kostumu. Imel je rdeč trak na rami, čegar konci so segali do kolen, da ga pač ni nihče mogel zameniti s Francom. Ta je oddržal kmetški kostum.

Čim pozneje, tem večji hrup; na vseh teh cestah, na vseh teh vozovih, pri vseh teh oknih niso niti jedna usta nema, niti jedna roka mirna. To ti je prava človeška nevihta, z gromom

Slovenci, le pridno jim torej podpirajte s prispevki politične postojanke, katere grdo izrabljajo!

Gojaški mladenčci priredijo veliki javni ples v nedeljo dne 3. septembra, pri katerem svira oddelek prvaške godbe.

Vojna med Rusi in Japonci.

Izkušnja uč.

„Morning Post“ javlja, da bodo na podlagi izkušenj v rusko-japonski vojski v Ameriki iz torpedovk vse nadmorske torpede razum enega, ki bo služil za vaje.

Kako gospodarijo Japonci na Koreji

Iz Vladivostoka poročajo ruski listi: Sem došli Korejci tožijo, kako grozno ravnaajo ž njimi Japonci. Vedno izražajo željo, da bi bili rešeni te nadoblasti. Japonci pobesijo vse Korejce, ki simpatizirajo z Rusi, kot ruske ogleduhe.

Japonske vojne ladje ob sibirski obali.

„Petrogr. brzojavna agentura“ poroča iz Godsiadana od 26. t. m.: Dne 23. in 24. avgusta sta dve ali tri japonske torpedovke obstreljevale predgorje Lazarev, v čegar bližini so se pojavile neke sumljive ladje. Pričakovati je, da Japonci poskusijo izkrcati se na obali tartarskega zaliva.

Mirovna pogajanja.

Kakor poročajo „Matinu“ iz Portsmoutha, je odgovor, ki je došel iz Petrograda na kompromisni predlog, poveljen ter dopušča odprto pot za nadaljna pogajanja. Witte je pa izjavil, da ni prejel nikakih novih navodil in ne veruje, da se konferenca zopet odgodi. Profesor Martens je nekemu poročevalcu izjavil, da je sklep miru le tedaj možen, ako popusti Japonska v znanih dveh točkah.

„Timesu“ poročajo iz Portsmoutha: V nekem pismu, naslovljenem na neko uradno rusko osebo, je Roosevelt izjavil, da ne sme Kavita pozabiti, da je bila poražena, in da zaslужuje Japonska za svoje izgube kako odškodnino. Predsednik je nadalje izrazil svoje mnenje, da ne more to, kar je ruska vlada privoila, zadovoljiti Japonske; zato misli, da bi Rusija morala vsprejeti poravnavo, ponujeno jej od Japonske. Pismo predsednikov je imelo ravno nasproten učinek, kakor ga je isti pričakoval. Govori se z ozirom na pismo, da se je predsednik postavil na stran Japoncev. Pismo so brzojavnim putem odposlali v Petrograd, kjer je povzročilo enak učinek. Odgovor, odposlan Rooseveltu, spodbija trditve, češ, da je bila Rusija poražena ter naglašala, da so Rusi dovolili, kar je bilo le možno.

Glasom poročil, dospelih iz Petrograda, znaša svota, ki jo Japonci zahtevajo za odkup severnega dela otoka Sahalina, 1200 milijonov jenov, to je nad tri milijarde frankov.

Govori se, da se Witte silno trudi, da bi prišlo z Japonci do kakega sporazuma glede otoka Sahalina. Mir je baje že sklenjena stvar in premirje se ima podpisati vsak hip.

V „Aurori“ pozivlja Clemenceau predsednika Loubeta, naj se pridruži prizadevanju Roosevelta, da pride do miru med Rusijo in Japonsko. Kar je Francija dosedaj storila v tej zadevi, ni dovolj. Prizadevanja Rouvierja in francoskega poslanika v Petrogradu je smatrati, da so ponesrečila. Loubet ima torej priliko, da dostojno zaključi svoje predsedstvo.

Kakor je „Matin“ zvedel iz Portsmoutha, je Takahira izjavil, da Japonska ne namerava staviti nikakega novega predloga. Komura je predlagal, da se seja odgodi, da ne pride prenapetost do zaključka konference in da se s tem ne žali občutljivost Roosevelta, ko nečno, da se da Rusom poslednji rok, da odjenjajo.

Takahira je rekel na nekem razgovoru, da se Japonska čuti obvezano iz spoštovanja pred Rooseveltom, da se prenapetost ne prelomi mirovnih pogajanj. Takahira je dostavil, da je položaj skoraj obupen. Kakor se sliši, so se pooblaščenca zedinili v tem, da se nima vršiti seja, dokler ne pride japonski odgovor na izjavo, ki se ima smatrati kakor ruski ultimatum. Seja se torej ne bo vršila pred sredo ali četrtkom. Govorica, češ, da je Roosevelt zopet skušal uplivati na japonskega cesarja, se trdovratno vzdržuje. „New Yorker Tribune“ zagotavlja z odločnostjo, da je predsednik res to storil.

Govorilo se je, da so Japonci pripravljene znižati vojno odškodnino na 40 do 50 milijonov: a Witte noče o tem ni slišati. Rusija noče plačati drugega nego stroške za vzdrževanje ujetnikov in ranjencev, to je približno 14 milijonov funtov sterlingov.

Mir — zagotovljen.

Poroča se iz Portsmoutha, da v konferenci 29. t. m. se je doseglo popolno sporazumljenje v vseh vprašanjih. Sedaj sestavijo besedilo mirovne pogodbe. Japonci so odnehali, kar je bilo le mogoče.

Razgled po svetu.

Cesar na južnem Tirolskem. — Cesar je došel 27. t. m. v Bolcan. Mesto je bilo okrašeno. Prebivalstvo je cesarja sprejelo navdušeno. Potem je šel cesar v Mendel, od tam v Romeno, kjer so ga pričakovali nadvojvode in drugi višji častniki, med tem generalni lajtnant Biserti, poslan od laškega kralja pozdravit cesarja. Cesar se udeležuje manevrov. Prebivalstvo ga povsodi živo pozdravlja.

Kriza na Ogrskem. — 26. t. m. se je vršil ministrski svet, ki je trajal več ur ter se bavil z zadnjim kronskim svetom v Išlo. Skle-

nilo se je baje, da se vlada nikjer ne približa opoziciji, temuč čaka, da se koalicija njej približa. — Z druge strani pa se poroča, da je cesar sprejel bivšega finančnega ministra Lukacsja le zategadelj v avdienci, da mu je poveril, naj se začne prihodnji mesec pogajati s koalicijo po kraljevem naročilu in preko vlade.

V Rivu so imeli Lahi shod glede vseučilišča. Izrekli so se za Trst. Na tem shodu so izrekli nezaupnico predsedniku laškega parlamentarnega kluba baronu Malfattiju. Ali naj se opraviči pred svojimi volilci ali pa naj odstopi. Že na shodu v Trstu je predla trda Malfattiju, ali tam je dobil zaupnico, doma pa nezaupnico.

Shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. — V odseku za dijaško izobrazbo, ki bo zboroval 7. septembra, bodo naslednja predavanja: 1. Življenje slovenskega dijaka, predava phil. Pavel Grošelj; 2. srednješolsko vprašanje, phil. Andrej Ipavic; 3. Vseučilišna mesta slov. dijakov: a) Dunaj vet. Adolf Ribnikar, b) Praga — iur. Arnošt Rekar, c) Gradec — iur. Janko Prekoršek; 4. Naloge slov. akademskih društev — phil. Albert Kramer.

Oprosilni so pred ljubljansko poroto detomorilko Jurjavčič. Na vprašanje, če je izvršila detomorilko v stanju duševne nezmožnosti, so odgovorili porotniki z da, da kar je sledila oprostitev.

Železnica na Mont Blanc. — Glavni svet savojskega okraja je odobril napravo železnice na Mont Blanc po načrtu inženirja Duchortala. Da bodo imeli izletniki med vožjo prost razgled, ne pojde železnica nikjer pod zemljo, temveč se bo ves čas vzpenjala po skalah.

Telesno kazen uvedejo na Danskem za moške od 18. do 55. leta, ki bodo surovo postopali s slabotnimi. Množili so se slučajji, da so suroveži pretepali ženske in slabe moške. Določila o telesni kazni ostanejo v veljavi šest let.

V Vatikanu bodo telovadili. — V Italiji imajo tudi katoliška telovadna društva (Soc. ginnastiche catt. italiane.) Te se snidejo v Vatikanu, kjer priredijo telovadbo v pokriti jahalnici papeževih straž. H končnim vajam pride tudi papež ogledat si „katoliške telovadce“.

Neverjetna prežrznost 10-letnega dečka. — V nedeljo ob 10.42 je odšel iz Trsta tovorni vlak št. 133. proti Ljubljani. Med potjo so zapazili, da se nahaja na nekem vezu neki deček, katerega so prijeli v Nabrežini. Postajenačelnik v Nabrežini je izpraševal dečka, kako se piše, zakaj je šel na vlak itd. Deček je rekel, da je hotel iti v Celovec k svojemu stricu, da je sin nekega finančnega stražnika ter da je ušel, ker mati ž njim ravna grdo. Na vprašanje, koliko je star, je povedal, da ima 9 let 10 mesecev. Postajenačelnik ga je oddal finančnemu respicijentu, češ, da tako najlažje pride zopet domov. Respicijentu je

rekel, da je sin stražnika Eichkoferja, kar pa ni res, ker Eichkofer ni poročen. Na postaji je rekel, da se imenuje Ivan Blažovnik. Govoril je še druge neresnice. Pustili so ga na vrtu med drugimi otroki, odkoder je pa izginil. Respicijent Šraml ga je našel v nekem vinogradu ter peljal zopet domov. Drugo jutro je bil izginil zopet, pa so ga zopet našli. Nato so ga peljali v Trst. V Rojanu prebiva šivilja Blažovnik, ki je povedala, da je deček njen sin ter da je sedaj še 27 krat v 14 mesecih utekel od hiše.

Stroj za pecivo. — Iz Pittsburga v Ameriki poročajo. Neki Pittsburgčan prične peči pecivo pod imenom „pie“ s hitrostjo po 40 piejev v eni minuti, oziroma 24.000 piejev vsakih deset ur. Omenjeni umetnik je pek in je izumil stroj, kateri bode opravljal vse delo. Stroj bode mogoče opravljati s tremi delavci, kateri bodo izdelali toliko peciva, kakor sedaj 100 pekov. V stroju je dolga tako zvana brezkončna veriga, katere deli imajo obliko piejev. Na enem koncu verige bode stal eden delavec, kateri bode napolnjeval dele verige z testom, na kar odidejo napolnjeni deli skozi peč in na drugem delu peči pride pecivo pečeno na dan.

Pomnožitev ameriške vojske. — „Laffanov biro“ poroča iz Washingtona: Vojno ministerstvo namerava predložiti kongresu predlog, da se redna armada poveča na 250.000 mož. Doslej je število vojske v vojnem času znašalo 100.000, v miru pa 60.000 mož.

Električna železnica Matulje-Lovran. — Proga Matulje-Opatija-Lovran bo dolga 13 kilometrov; ako bo vsak kilometer stal 60.000 kron, bo znašal strošek za vso železnico 720.000 kron, dočim bo tovarna za nabavo električne energije stala 400.000 kron. Gradnjo železnice prevzame neko puljsko društvo.

Svojo ženo je ustrelil pri Sv. Antonu v Slov. goricah na Štajerskem Franc Plohl iz Gabernika. Franc Plohl se je oženil pred poldrugim letom, a je vedno grozil svoji ženi, da jo ustrelji. Raditega se je njegova žena Eva preselila k svoji materi. Ko sta v nedeljo šli z materjo k maši, je čakal Plohl v gozdu in ustrelil petkrat na svojo ženo, povspel se potem na kolo in se odpeljal. Morilca so v Gradcu aretirali.

Veliko defraudacij so razkrili v Parizu. — Neki knjigovodja, ki se je izdajal za barona Gravalu, je neko banko ogoljufal od leta 1895. za več milijonov frankov.

V zdravništvu Solka v Bukovini je padel z avtomobila dvorni svetnik v poljedelskem ministrstvu Friderik pl. Wazl ter je kmalu nato umrl.

Draginja mesa v Nemčiji. — Razna mesta v Nemčiji pošiljajo k državnemu kancelarju deputacije s prošnjo, naj se dovoli prosti uvoz živine, ker je draginja mesa strašna, že splošno neznosna.

Franc odide v hotel; na stopnicah sreča mojstra Pastrinja.

„Torej?“ vpraša ta.

„Torej kaj?“ odvrne Franc.

„Ali ste videli moža, ki ga je poslal k vam grof Morcerf?“

„Videl sem ga,“ odvrne Franc, „in dobil od njega to pismo. Prosim vas, da mi preskrbite luč.“

Krčmar ukaže slugi, naj Francu posveti. Mlademu možu se je zdel krčmar zelo vznemirjen, in zato je želel tem bolj, da čim prej prečita Albertovo pismo. Takoj stopi torej k luči in razgane papir. Pismo je bilo pisano od Albertove roke in naslovljeno nanj. Franc ga prečita dvakrat, kajti tako malo je bil pripravljen na to, kar je bilo v njem.

Glasilo pa je:

„Ljubi prijatelj! Takoj ko dobiš v roko te vrste, vzemi iz moje listnice, katero najdeš v pisalni mizi, moje kreditno pismo, in če ne bode zadostovalo moje, mu prideni še svoje. Nato odhiti k Torloni in si daj takoj izplačati štiri tisoč piastrov, katere izroči selu, ki ti prinese to pismo. Silne važnosti je, da dobim to svoto nemudoma.“

„Več mi ni treba govoriti, ker se zanašam na te kakor se ti lahko zanašam na me.“

„P. S. I Believe non to italian bandetti.“)

„Tvoj prijatelj

Albert de Morcerf.“

Pod temi vrstami so stale, napisane od tuje roke, sledeče italijanske besede:

„Se alle sei della mattina le quattro mile piastre non sono nelle mie mani, alle sette il conte Alberto avrà cessato di vivere.“)

„Luigi Vampa.“

Te besede in podpis pojasnijo Francu vse, in zdaj tudi razume, zakaj se je sel branil iti ž njim; cesta se mu je zdela varnejša kakor Francova soba. Albert je prišel v pest skrivnemu poglavarju banditov, o katerem ni hotel verjeti, da živi.

Franc ni smel izgubljati časa. Takoj pohi k pisalni mizi, jo odpre ter najde listnico in v nji kreditno pismo. Glasilo se je v celem na šest tisoč piastrov, toda od teh si jih je dal Franc že tritisoč izplačati. Franc sploh ni imel kreditnega pisma pri roki. Ker je prebival v Florenci in je prišel v Rim samo za osem do štiri najst dni, je vzel s seboj samo sto louisdorov, od katerih jih je imel še petdeset. Do zahtevane svote je manjkalo torej še sedem do osemsto piastrov. V tem slučaju je Franc lahko računal na uslužnost tvrdke Torlonia.

Baš hoče oditi, ne da bi izgubljaj le trenotek, v palačo Bracciano, ko se mu porodi v glavi krasna misel.

Spomni se grofa Monte Cristo. Takoj da poklicati krčmarja in ga vpraša, če meni, da je grof doma.“

„Da, Eksclenca, pravkar je prišel domov.“

„Ali je že legel spat?“

„Mislim, da ne.“

„Torej vas prosim, da pozvonite vi sami pri njegovih vratih ter ga vprašate, če mi dovoli, da pridem za trenotek k njemu.“

Mojster Pastrini odide brzih korakov, da izvrši naročilo; čez pet minut se vrne.

„Grof vas pričakuje, Eksclenca,“ pravi.

Franc odhiti čez hodnik ter najde grofa v majhnem kabinetu, ki ga še ni poznal in v katerem so ob vseh stenah stali divani. Grof mu pride naproti.

„Ej, kakšen dober veter pa vas je prignal k meni ob tej uri?“ vpraša. „Ali hočete biti morda tako prijazni in večerjati z menoj? Za Boga, to bi bilo od vas zelo ljubeznivo.“

„Ne, govoriti mi je z vami v zelo važni zadevi.“

„V važni zadevi!“ pravi grof in pogleda Franca z zvedavim pogledom, ki mu je bil lasten. „In kakšna je ta zadeva?“

„Ali sva sama?“

Grof gre pogledat skozi vrata in se vrne.

„Čisto sama,“ pravi.

Franc mu pokaže Albertovo pismo.

„Čitajte!“ pravi.

Grof prečita pismo.

„Ah, ah!“ pravi.

„Ali ste čitali pripisek?“

„Da,“ pravi grof:

„Se alle sei della mattina le quattro mile piastre non sono nelle mie mani, alle sette il conte Alberto avia cessato de vivere.“

„Luigi Vampa“.

„Kaj pravite k temu?“ vpraša Franc.

„Ali imate zahtevano svoto?“

„Da, razun osemsto piastrov.“

Grof gre k svojemu sekretarju, ga odpre ter potegne iz njega predal, napolnen z zlatom.

„Upam,“ pravi Francu, „da mi ne izkažete nezaupanja s tem, da bi se obrnili na koga drugega kakor na me.“

„Baš nasprotno vidite, da prihajam naravnost k vam, odvrne Franc.“

„In hvala vam za to. Vzemite!“

Pri tem pokaže na predal, poln zlata.

„Ali je sploh treba poslati Luigiju Vampi to svoto,“ vpraša mladi mož in se zvedavo ozre v grofa.

„Vraga,“ pravi ta, „prepričajte se sami. Pripisek je jasen in odločen.“

„Mislim, da vi lahko najdete sredstvo, ki napravi celo stvar zelo priprosto.“ odvrne Franc.

„In katero?“ vpraša grof začudeno.

„Midva bi šla na primer lahko k Luigiju Vampi, in prepričan sem, da bi dosegla Albertovo osvobojenje.“

(Dalje pride.)

*) Zdej verujem na italijanske bandite.

**) Če ob šestih zjutraj ni v mojih rokah štiri tisoč piastrov, preneha grof Albert ob sedmih živeti.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Glus. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pince, potlice itd.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Začetkom septembra 1905

se otvori

prva goriška trgovina

z modnim in manufakturnim blagom

PREGRAD & ČERNETIČ

GORICA - „Trgovski dom“ - GORICA

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta oljkinega olja

Jedino olje

po 28 kr.

Srednje vrste à 32 kr. liter	
fine " " 36 " "	
iz Istre " " 40 " "	
Corfu " " 48 " "	
Bari " " 56 " "	
Molfette " " 64 " "	
Provence " " 72 " "	
Monte " " " " " "	
S. Angelo " " 80 " "	
Luke " " 96 " "	

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofjski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in tuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

„Narodni kolek“

koleke, pošne znamke in vse pošne vrednostnice prodaja

Knjigarna A. Gabršček.

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače tvrčke

J. ZORNIK - Gorica
sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okrasov za obleke perila in ovratnice za gospode, solčnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.
V svojem „Trgovskem Domu.“
TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje udružniki vplačujejo za vsak delož po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.058.400
b) vpisani	319.684
Dana posejila	1.900.302
Vloge	1.991.340

F. Podberšič,

avtoriz. kamneseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

Priporoča se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najbolje vrste za 15 K in više.

Sprejema in izdeluje vsakovrstne kamnoseške in v strogarsko stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

V zalogi ima tudi razne kamenite ploste umivalnike za kuhinje, žlebe itd.

Prosilva zahtevati listkell

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbne nostelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranšča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovesnih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber

kahinjskega in hišnega orodja, pečij, šteditnikov po brezprimerno nizkih cenah.

Pozor! Eno krono nagrade!

Pozor! Eno krono nagrade!

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškofjo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nesiteljev v Gorici.
Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!
Pozor!
Eno krono nagrade
izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosilva zahtevati listkell

V bližini bodoče postaje Sv. Lucija-Tolmin

(Bohinjska železnica)

se prodaja po nizki ceni hiša — sezidana pred 2 leti — z dvema stanovanji in pripadajočimi prostori in vrtom. Resni ponudniki si lahko ogledajo hišo ter opozorijo prej gradbeno podjetje bratov Redlich in Berger v Tolminu. Na željo se pošlje tudi obris in točen opis poslojja.

Za večjo tovarno se išče

zmožnega korespondenta.

Zahteve: Katoličan, star 23—26 let, samec, popolnoma zmožen slovenščine in nemščine v besedi in pisavi, kakor tudi prava in splošna trgovska naobrazba, stenografija, čedua pisava, veselje, marljivost in zmožnost do samostojnega dela.

Izvršljive ponudbe s sliko in prepisom spričeval je pošiljati na V. P. 5112 Rudolf Mosse, Dunaj I.